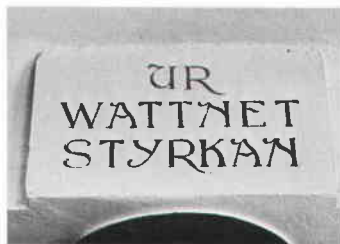

Ett tack till "Morgonbadarklubben" som ställde upp för fotografiering. Morgonbadarklubben bildades 1947 och träffades varje vecka i Centralbadet.

Centralbadet

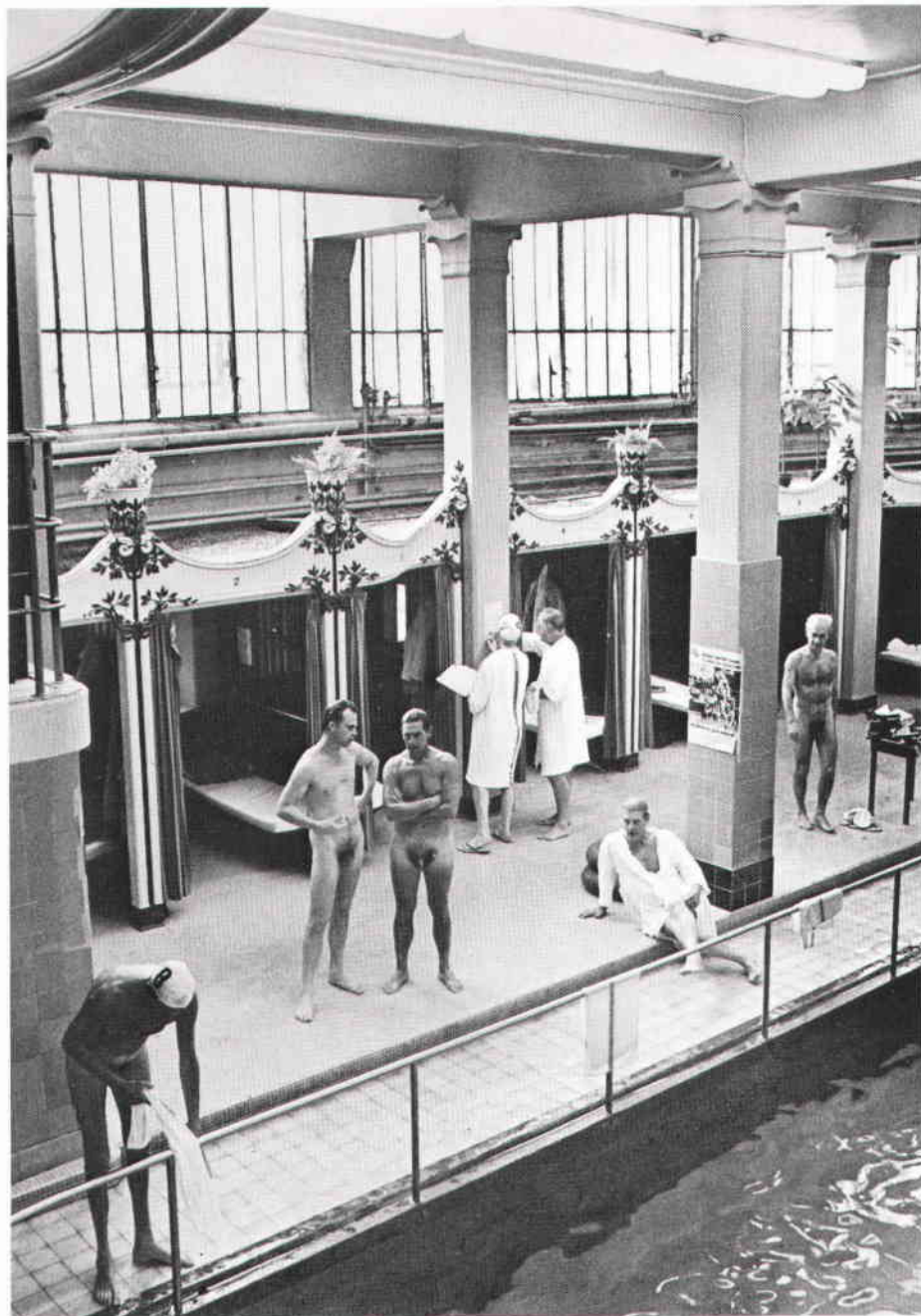

Den första augusti 1904 slogs portarna upp för Centralbadet på Drottninggatan. Wilhelm Klemming, som i början av 1900-talet var en lika skicklig som originell arkitekt, ville ge stockholmarna en oas för trivsel och rekreation mitt i stan. Han lyckades verkligen.

När Centralbadet eller "Centan" byggdes var det en unik teknisk skapelse. Aldrig tidigare hade det helt nya materialet armerad betong använts i Stockholm. Stadsarkitekten godkände heller inte planerna i första omgången. Klemming tvingades först skaffa fram handlingar från Tyskland och England, som bevisade att detta nya material höll måttet. När badet stod färdigt och invigt var det ett för den tiden storartat bad. Herrbassängen var då med sina 25 yards den största inomhusbassängen i Norden. Här fanns dampsimhall med torr- och våtbastu. Separat herrbastu samt turkiska bad. Det fanns inte mindre än 100 badkar för karbad. Elektriska ljusbad, massage- och kolsyrebad saknades inte heller. Efter badet kunde man sommartid njuta av solen på badets för ändamålet platta tak. Herrarnas avdelning åt Drottninggatan och damernas åt gården. Högst upp i huset fanns kugelbana och tennishallar för motion, och längst ner konditori med trädgårdsservering för avkoppling. Händes det att ens huvudbonad såg trött och vissten ut kunde den lämnas till hattaffären i huset för uppångning och borstning. Kände man sig sedan på extra gott humör kunde man med rödlätt ansikte från bad och bastu och med nyångad hatt gå snett över gården och låta sig fotograferas. Arkitekten Klemmings bror, Frans Klemming hade på den tiden fotoateljé på gården vid Drottninggatan.

Centralbadet var 1905 det mest välbesökta badet i Stockholm med 379 206 betalande badgäster. Då kunde man välja mellan första, andra och tredje klassens bad. Centralbadet var ett bad i lyxklass. År 1905 bjöds fler förstaklassbad än andra och tredje tillsammans.

Vid tiden för första världskriget blev ekonomin sämre för så gott som alla bad i Stockholm, så även för Centralbadet. Efter drygt ett decenniums goda tider började det nu se hotfullt ut. Klemming begärde 1918 hos byggnadsnämnden att få bygga om badet till kontorslandskap. Han fick klartecken men genomförde tursamt nog inte sina förordande planer. I stället kom badet att hanka sig fram i privat ägo till 1965 då det köptes av Stockholms stads markförvärsaktiebolag Strada för 7,5 miljon kr. I april 1967 öppnades en renoverad herrturk och i september samma år öppnades herrbassängen, för att åter stängas i april 1974. Även då planerades en total ombyggnad av badet till kontor m m.

Byggnadsmaterialet armerad betong tillät bibehållande av jugendstilens vackra linjespel.

*Morgonbadarklubben utbringar
ett leve för Centralbadet 1974.*

Under de år som gått sedan badet öppnades 1904 har badet och den intilliggande trädgården stått i centrum för stora planer på gott och ont. Det har inte enbart varit hot om rivning och ombyggnad det gällt. Klemming, som var en av sin tids stora idésprutor, hade 1908 planer på att i trädgården anlägga en kombinerad is- och dansbana i två etage. De som inte var kunniga i att åka skridskor skulle på dansbanan kunna ta sig en svängom till samma orkester som underhöll skridskoåkarna. Slutklämmen i det stora projektet var ett glastak över hela gården. En vinterträdgård med badinrättning, automatrestaurang, skridskobana och danshall. Det var kanske synd att planerna inte fullföljdes. I dag finns i alla fall ett beslut om att Centralbadet skall rustas upp och förhoppningsvis bestå som badinrättning för lång tid.

